

***Bloomsday* – Bloomov dan**

Bloomov dan obilježava se 16. lipnja jer je na taj dan, 1904. godine, **James Joyce** u šetnji ulicama Dublina upoznao Noru Barnacle, svoju buduću suprugu. U njegovu romanu "**Uliks**" pratimo jedan dan života glavnog lika, **Leopolda Blooma**, koji na taj isti dan živi svoju odiseju istim ulicama.

Prvi Bloomov dan održan je 1954. u Dublinu, u Irskoj. John Ryan (umjetnik, kritičar, publicist) i Brian O'Nolan (pisac) željeli su obilježiti pedeset godina radnje romana, koja je smještena u 1904. godini. Organizirali su posjete i šetnje lokacijama koje se spominju u djelu. Pridružili su im se Patrick Kavanagh, Antony Cronin, Tom Joyce i A. J. Leventhal. Ryan je iznajmio kočije u kakvoj se Bloom s prijateljima vozio na sprovod siromašnog Paddyja Dingama. Svatko je imao ulogu iz romana. Planirali su se voziti oko grada posjećujući mjesta iz romana te svoje putovanje završiti u Nighttownu. Obilazak je prekinut na pola puta jer su "zaglavili" u Ryanovu pubu u centru grada. Kasnije, 1967. godine, na taj je pub, *Bailey pub*, Ryan postavio ulazna vrata Bloomova stana – *Eccles street no. 7*.

U Dublinu mnoga se zbivanja događaju u Centru, hoda se ulicama kojima je Bloom hodao, sjedi se u kafiću gdje je sjedio, zalazi u institucije u kojima je bio. Proslava uključuje razne aktivnosti: od čitanja i dramatizacije "Uliksa" do obilaznja pubova. Neki se oblače u odjeću iz toga vremena, jedu se jela koja se spominju u romanu (npr. ovčje bubrege, razne iznutrice, kolač *Banbury Cakes*). Gorljivi su obožavatelji jednom organizirali maraton u čitanju "Uliksa" koji je trajao 36 sati. Na stotu obljetnicu događaja koji su opisani u knjizi, 10 000 građana Dublina besplatno je jelo irski doručak: kobasicu, tost, slaninu, grah, crni i bijeli puding. Na Bloomov dan 1982. (100. Joyceov rođendan), na radiju je emitirana neprekidna dramatizacija "Uliksa" u trajanju 30 sati.

Bloomov se dan svake godine i u gradovima diljem svijeta obilježava na brojne različite načine kroz održavanje prigodnih programa koji su posvećeni piscu Jamesu Joyceu, oživljavaju se događaji i radnje iz Bloomova života, javno se čitaju ulomci iz "Uliksa", jedu se jela koja je Bloom jeo, izvode se predstave vezane uz "Uliks", recitali, izložbe...

Prvi Bloomov dan u Hrvatskoj obilježen je 2006. na zagrebačkom Tuškancu. Ponovno je obilježen nakon četverogodišnje pauze filmskom projekcijom 18 kratkometražnih eksperimentalnih filmova *EndArt* Ivana Ladislava Galete, predavanjima na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, čitanjem epizode "Lutajuće stijene" (*Wandering Rock*) u Oktogonu i čitanjem epizode Kiklopa u pubu koja se i događa u pubu.

Godine 2012. prvi je put proslavljen i u Puli, gradu u kojem je James Joyce živio sa suprugom pet mjeseci i predavao engleski austrougarskim časnicima. Proslavu je započeo Igor Jurilj i od 2013. godine pretvorio u književni festival nazvan ***Bloomsday Croatia***. Pulske proslave održavaju se na različitim gradskim lokacijama i međunarodnog su karaktera. Festival redovito rekreira epizode iz romana "Uliks" uz niz popratnih populističko-akademske aktivnosti vezanih za Joyceov život i nasljeđe u Puli.

James Augustine Aloysius Joyce (Séamus Seoighe) (Dublin, 2. veljače 1882. – Zürich, 13. siječnja 1941.), irski je književnik te jedan je od utemeljitelja modernog romana. Prve uspjehe postigao je zbirkom novela "Dablinci" 1914., u kojima Joyce prikazuje svakodnevicu i raznolika duševna stanja svojih junaka, kao i zanimljivim autobiografskim romanom "Portret umjetnika u mladosti" koji je čitalačkoj publici predstavljen 1916. godine. Moglo bi se reći da je njegovo najpoznatije djelo "Uliks" objavljen 1922., a vrhunac njegova stvaralačkog genija svakako predstavlja "Finnegan's

Wake" iz 1939. godine. Joyce je napisao i jednu knjigu pjesama ("Komorna glazba") te jednu dramu ("Izgnanici"), no besmrtnost mu je osigurala proza. Njegova djela na hrvatski su jezik prevodili Luko Paljetak, Zlatko Gorjan, Stanislav Šimić, Leo Držić, Ante Stamać i Mirjana Buljan.

Izvori testa i fotografija:

https://hr.wikipedia.org/wiki/Bloomov_dan

https://hr.wikipedia.org/wiki/James_Joyce

<https://www.facebook.com/BloomsdayCRO>